ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 338/85 *

Ι — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. Στο πλαίσιο της κοινοτικής ρύθμισης περί κοινής γεωργικής πολιτικής, οι κανόνες που αφορούν την προσαρμογή των ποσών που έχουν προκαθοριστεί περιέχονται μεταξύ άλλων στα εξής δύο νομοθετήματα.

α) Στον κανονισμό 1134/68 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 1968, περί καθορισμού των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 653/68 περί των όρων τροποποιήσεως της αξίας της λογιστικής μονάδας που χρησιμοποιείται για την κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/004, σ. 3), ο οποίος αφορά την περίπτωση τροποποιήσεως της σχέσης μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος ενός κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδας. Ο κανονισμός αυτός ορίζει στο άρθρο 4, παράγραφος 1:

« Σε περίπτωση τροποποιήσεως της σχέσεως μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος ενός κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδος, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος προσαρμόζει, βάσει της νέας σχέσεως και με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 1, παράγραφος 2, τα ακόλουθα ποσά που προβλέπονται σε λογιστικές μονάδες, αν εμφανίζονται σε εθνικό νόμισμα στα έγγραφα, τίτλους ή πιστοποιητικά που συντάσσονται για την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής ή των ειδικών καθεστώτων για συναλλαγές εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων:

α) τα ποσά που έγιναν αντικείμενο προκαθορισμού για συναλλαγή ή για τμήμα συναλλαγής, το οποίο απομένει προς πραγματοποίηση μετά την τροποποίηση της σχέσεως αυτής·

β) ...

Οπωσδήποτε, κάθε ενδιαφερόμενος που έχει εξασφαλίσει προκαθορισμό για συγκεκριμένη συναλλαγή, επιτυγχάνει κατόπιν υποβολής εγγράφου αιτήσεως, η οποία πρέπει να περιέλθει στον αρμόδιο οργανισμό εντός προθεσμίας 30 ημερών από της θέσεως σε ισχύ των μέτρων που καθορίζουν τα προσαρμοσμένα ποσά, την ακύρωση του προκαθορισμού και του συναφούς πιστοποιητικού ή τίτλου. »

β) Στον κανονισμό 1160/82 της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 1982, περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών (ΕΕ L 134, σ. 22), ο οποίος προσδιορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες χωρεί προκαθορισμός των νομισματικών εξισωτικών ποσών (στο εξής: ΝΕΠ). Το άρθρο 6, παράγραφος 1, ορίζει:

« Το νομισματικό εξισωτικό ποσό που ισχύει την ημέρα καταθέσεως της αιτήσεως για τον προκαθορισμό του νομισματικού εξισωτικού ποσού εφαρμόζεται στις πράξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού. »

Πάντως, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού

« τα προκαθορισθέντα νομισματικά εξισωτικά ποσά προσαρμόζονται στην περίπτωση που τίθεται σε ισχύ μια νέα αντιπροσωπευτική τιμή η οποία αποφασίζεται πριν κατατεθεί η αίτηση περί προκαθορισμού ».

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

Ωστόσο ο κανονισμός 1160/82 σιωπά όσον αφορά την ακύρωση του προκαθορισμού των ΝΕΠ.

2. Κατά τη διάρκεια συνόδου που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 16 και 17 Μαΐου 1983 με αντικείμενο τα προβλήματα της γεωργίας, το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία που η ιταλική αντιπροσωπεία δέχθηκε « ad referendum », η οποία αφορούσε μεταξύ άλλων την τροποποίηση των αντιπροσωπευτικών τιμών των « πράσινων νομισμάτων ». Η σύνοδος περατώθηκε στις 17 Μαΐου γύρω στις 5.00 το πρωί, αμέσως δε ακολούθησε συνέντευξη Τύπου και το σχετικό ανακοινωθέν. Η επιφύλαξη της Ιταλίας ήρθη στις 20 Μαΐου.

Η προαναφερθείσα συμφωνία του Συμβουλίου περιελήφθη στον κανονισμό 1223/83 του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1983, περί των τιμών συναλλάγματος που πρέπει να εφαρμοστούν στο γεωργικό τομέα, που δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 21ης Μαΐου 1983 (ΕΕ L 132, σ. 33) και τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 8, στις 23 Μαΐου. Ο κανονισμός αυτός καθορίζει στο άρθρο 2, παράγραφος 1, και στο παράρτημα VII τη νέα ισοτιμία της ιταλικής λίρας σε σχέση με το Ecu (1 Ecu = 1 341,00 LIT) διευκρινίζοντας ότι η τιμή αυτή « εφαρμόζεται από 23 Μαΐου 1983. » Στο άρθρο 4 ορίζονται εφαρμοστέες οι διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού 1134/68 που αφορούν την τροποποίηση της σχέσης μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος ενός κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδας, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού « εφαρμόζεται μόνο αν η εφαρμογή των νέων αντιπροσωπευτικών τιμών οδηγεί σε μειονέκτημα για τον ενδιαφερόμενο ».

Με τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 1244/83 της 20ής Μαΐου 1983 (ΕΕ L 135, σ. 1) και (ΕΟΚ) 1245/83 της ίδιας ημερομηνίας (ΕΕ L 135, σ. 3) η Επιτροπή θέσπισε σύνολο εκτελεστικών μέτρων που αφορούν μεταξύ άλλων τις προσαρμογές των προκαθορισθέντων ΝΕΠ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος κανονισμού 1160/82. Για την Ιταλία η προσαρμογή συνίσταται στην εφαρμογή του συντελεστή 0 στα προκαθορισθέντα ΝΕΠ για όλα τα προϊόντα και για την περίοδο από 17 έως 23 Μαΐου 1983, δηλαδή στην κατάργηση των προκαθορισθέντων ΝΕΠ για την εν λόγω περίδο (άρθρο 4 σε συνδυασμό με το παράρτημα IVα του κανονισμού 1245/83). Σχετικά με τη δυνατότητα ακύρωσης του προκαθορισμού ορίστηκε:

« Οι διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1134/68 εφαρμόζονται μόνο στους προκαθορισμούς και στα πιστοποιητικά που τους πιστοποιούν, που εκδόθηκαν... πριν από τις 17 Μαΐου 1983, όσον αφορά τις αντιπροσωπευτικές τιμές για... την ιταλική λίρα... όπως αναφέρονται στα παραρτήματα... VII του κανονισμού (ΕΟΚ) 1223/83 » [άρθρο 1 του κανονισμού 1244/83· η διάταξη αυτή αντικατέστησε το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1054/78 της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 1978, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 878/77 περί των τιμών συναλλάγματος που πρέπει να εφαρμοστούν στο γεωργικό τομέα και περί αντικαταστάσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 937/78 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 67)].

3. Στις 17 Μαΐου 1983, ώρα 12.39, η εταιρία Fratelli Pardini SpA ζήτησε πιστοποιητικό εισαγωγής από το Υπουργείο Εξωτερικού Εμπορίου για την εισαγωγή από τρίτες χώρες 21 000 τόνων μαλακού σίτου με προκαθορισμό κατά την ημέρα της αιτήσεως τόσο της εισφοράς όσο και των ΝΕΠ. Παράλληλα με την αίτηση συστήθηκε ασφάλεια 98 280 000 LIT με εγγύηση της Banca toscana, παράρτημα της Lucca. Το αντίστοιχο ΝΕΠ κατά το χρόνο εκείνο ήταν 6 403 LIT ανά τόνο σίτου εισαγωγής υπέρ του εισαγωγέως· το ποσό αυτό έπρεπε να αφαιρεθεί από το ποσό της

εισφοράς που επρόκειτο να εισπραχθεί κατά την εισαγωγή.

Με επιστολή της 20ής Ιουνίου 1983, η επιχείρηση Pardini ζήτησε την ακύρωση του πιστοποιητικού εισαγωγής και την αποδέσμευση της συσταθείσας ασφάλειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 του Συμβουλίου, ισχυρισθείσα ότι με τον κανονισμό 1245/83 της Επιτροπής ακυρώθηκε ο προκαθορισμός του ΝΕΠ που είχε γίνει στις 17 Μαΐου 1983.

Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικού Εμπορίου της 22ας Οκτωβρίου 1983, με την αιτιολογία ότι το άρθρο 1 του κανονισμού 1244/83 της Επιτροπής δεν επιτρέπει την ακύρωση του εν λόγω πιστοποιητικού και κατά συνέπεια η συσταθείσα ασφάλεια κατέπεσε και κατάσχεται.

Με αίτηση που υπέβαλε ενώπιον του Pretore της Lucca δυνάμει του άρθρου 700 του κώδικα πολιτικής δικονομίας (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων), η εταιρία Pardini ζήτησε να διαταχθεί η Banca toscana να μην καταβάλει το ποσό των 98 280 000 LIT που ζητούσε το εν λόγω υπουργείο λόγω καταπτώσεως της ασφάλειας.

Με Διάταξη της 29ης Οκτωβρίου 1985 ο Pretore της Lucca έκανε δεκτή την αίτηση, και συγχρόνως υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Έχει το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82 την έννοια ότι η προσαρμογή των προκαθορισθέντων νομισματικών εξισωτικών ποσών μπορεί να ισχύει μόνο εφόσον ο προκαθορισμός πραγματοποιήθηκε μετά τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της νέας αντιπροσωπευτικής τιμής των εθνικών νομισμάτων έναντι του Ecu;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: η προσαρμογή των ΝΕΠ που προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82 μπορεί να ισχύσει ως προς τους καθορισμούς που πραγματοποιήθηκαν πριν από τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της νέας αντιπροσωπευτικής τιμής των εθνικών νομισμάτων, και στην περίπτωση αυτή τα κρίσιμα χρονικά σημεία είναι:

α) η ημερομηνία κατά την οποία διαμορφώθηκε πλήρως η πολιτική βούληση του Συμβουλίου να μεταβάλει την αντιπροσωπευτική τιμή με τη συναίνεση όλων των κρατών μελών (εν προκειμένω η 20ή Μαΐου 1983) ή

β) η ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε, μέσω ανακοινωθέντος Τύπου, η βούληση του Συμβουλίου των Υπουργών της ΕΟΚ να καθιερώσει τη νέα αντιπροσωπευτική τιμή, αναγνωρίζοντας εντούτοις την ύπαρξη ρητής επιφυλάξεως που διατύπωσε κράτος μέλος, η άρση της οποίας πραγματοποιήθηκε μετά τη δημοσίευση του ανακοινωθέντος Τύπου;

3) Το άρθρο 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 του Συμβουλίου, υπό το φως των διατάξεων των κανονισμών 878/77 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/018, σ. 27) και 1054/78 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 67), όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, έχει την έννοια ότι ο ενδιαφερόμενος επιχειρηματίας μπορεί πάντοτε, σε κάθε περίπτωση, να επιτύχει την ακύρωση του προκαθορισμού της εισφοράς και των νομισματικών εξισωτικών ποσών, καθώς και του σχετικού πιστοποιητικού ή τίτλου (εισαγωγής), εφόσον υπέβαλε τη σχετική αίτηση εντός της ταχθείσας προθεσμίας και εφόσον

επήλθε μεταβολή της αντιπροσωπευτικής τιμής, όπως αυτή που όρισε το Συμβούλιο με τον κανονισμό 1223/83 (αναφερόμενο στον κανονισμό 878/77), δεδομένου ότι η μεταβολή αυτή θεωρείται ισοδύναμη προς τη μεταβολή της σχέσεως μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδας, στην οποία αναφέρεται το ανωτέρω άρθρο 4 του κανονισμού 1134/68;

4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στα ερωτήματα 2, στοιχείο α), και 3, το άρθρο 1, τελευταία περίπτωση, του κανονισμού 1244/83 της Επιτροπής, που τροποποιεί το άρθρο 2 του κανονισμού 1054/78 με συνέπεια να καθίσταται δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 μόνο στους προκαθορισμούς που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 17 Μαΐου 1983, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν ισχύει τουλάχιστον όσον αφορά τις αιτήσεις ακυρώσεως πιστοποιητικών που προκαθορίστηκαν από την Ιταλία κατά το χρονικό διάστημα από 17ης Μαΐου μέχρι και της 20ής Μαΐου 1983, λόγω της ανάγκης να διαφυλαχθεί η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών; »

4. Η Διάταξη περί παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Νοεμβρίου 1985.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η εταιρία Fratelli Pardini SpA, εκπροσωπούμενη από τους Giovanni Maria Ubertazzi και Fausto Capelli, δικηγόρους Μιλάνου, η ιταλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ivo M. Braguglia, avvocato dello Stato, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Giuliano Marenco.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα το Δικαστήριο αποφάσισε, με απόφαση της 8ης Μαΐου 1987, να αναθέσει την υπό κρίση υπόθεση στο πέμπτο τμήμα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95 του κανονισμού διαδικασίας, και να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Γραπτές παρατηρήσεις

Ως προς το παραδεκτό της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής απόφασης

Η *Επιτροπή* εκφράζει αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής απόφασης με το επιχείρημα ότι το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε την αίτησή του, ενώ συγχρόνως χορήγησε το ζητηθέν επείγον μέτρο που ήταν και το μοναδικό αντικείμενο της ενώπιόν του διαδικασίας. Επομένως η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου δεν έχει καμιά χρησιμότητα για τον Pretore ο οποίος, κατά τα λοιπά, δεν αναφέρει ότι η εν λόγω ερμηνεία θα είναι χρήσιμη για τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων που ήδη τερματίστηκε. Ο Pretore υπέβαλε την αίτησή του προς το Δικαστήριο μάλλον διότι έκρινε ότι αυτό θα ήταν χρήσιμο για την κύρια δίκη η οποία όμως δεν έχει κινηθεί μέχρι στιγμής και η οποία εξάλλου θα πρέπει να κινηθεί ενώπιον άλλου δικαστηρίου.

Επί του πρώτου και δευτέρου ερωτήματος

Η αιτούσα της κύριας δίκης και η ιταλική κυβέρνηση προτείνουν για το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα την απάντηση ότι η προσαρμογή των προκαθορισθέντων ΝΕΠ εφαρμόζεται μόνο στους προκαθορισμούς που έγιναν μετά την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της νέας αντιπροσωπευτικής τιμής στην Επίσημη Εφημερίδα. Η Επιτροπή αντιθέτως φρονεί ότι

η προσαρμογή μπορεί να καλύπτει όλους τους προκαθορισμούς που έγιναν αφού το Συμβούλιο έλαβε ουσιαστικά την απόφαση να τροποποιήσει την αντιπροσωπευτική τιμή.

1. Η εταιρία *Fratelli Pardini SpA* υποστηρίζει ότι τα ΝΕΠ δεν μπορούν να μεταβληθούν παρά μόνο αφού τεθούν πράγματι σε ισχύ οι νέες αντιπροσωπευτικές τιμές (πράσινες τιμές) και όχι όταν έχουν απλώς συμφωνηθεί από το Συμβούλιο. Αυτό προκύπτει από το άρθρο 7 του κανονισμού 1160/82 της Επιτροπής, κατά το οποίο τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ προσαρμόζονται αφού « τεθεί σε ισχύ » η νέα αντιπροσωπευτική τιμή.

Δεδομένου ότι στην υπό κρίση υπόθεση οι νέες αντιπροσωπευτικές τιμές τέθηκαν σε ισχύ για την Ιταλία στις 23 Μαΐου 1983 (άρθρο 2, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα VII του κανονισμού 1223/83), τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Κατά συνέπεια, η προσαρμογή των ΝΕΠ που ορίστηκε στις 20 Μαΐου 1983 ενήργησε αναδρομικά όσον αφορά τον προκαθορισμό που έγινε στις 17 Μαΐου 1983.

Η εταιρία Pardini υποστηρίζει σχετικώς ότι το άρθρο 7 του κανονισμού 1160/82 συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα του άρθρου 6 του ίδιου κανονισμού, κατά το οποίο το εφαρμοστέο ΝΕΠ είναι αυτό που ισχύει την ημέρα της καταθέσεως της αιτήσεως προκαθορισμού. Επομένως το άρθρο 7 πρέπει να ερμηνεύεται με σύνεση και με γνώμονα τους σχετικούς συγκεκριμένους και περιοριστικούς όρους. Η διάταξη αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ προσαρμόζονται από τη στιγμή που το Συμβούλιο αποφασίζει μια νέα αντιπροσωπευτική τιμή αλλά κατά την έννοια ότι προσαρμόζονται μόλις η νέα αντιπροσωπευτική τιμή τεθεί σε εφαρμογή. Η προϋπόθεση, δηλαδή, της προσαρμογής δεν είναι η απόφαση του Συμβουλίου, αλλά η έναρξη της ισχύος της πράξης που αποτελεί τη δεσμευτική νομική περιβολή της απόφασης αυτής.

Σημειωτέον επίσης ότι, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, οι κανονισμοί με τους οποίους προκαθορίστηκαν οι νέες πράσινες τιμές δεν είχαν ακόμη εγκριθεί κατά τις συνόδους του Συμβουλίου της 16ης και της 17ης Μαΐου 1983· το όργανο αυτό θεώρησε καλό να τους εγκρίνει με γραπτή διαδικασία μετά την τελική επεξεργασία των κειμένων. Εξάλλου η φερόμενη συμφωνία της 17ης Μαΐου 1983 εγκρίθηκε από την Ιταλία « ad referendum ». Δεδομένου ότι η επιφύλαξη της Ιταλίας ήρθη στις 20 Μαΐου 1983 πρέπει να θεωρηθεί ότι από την πολιτική σκοπιά η τυπική απόφαση ελήφθη την ημέρα εκείνη.

Η εταιρία Pardini παρατηρεί περαιτέρω ότι κατά το άρθρο 191 της Συνθήκης η έναρξη της ισχύος των κανονισμών τελεί υπό την προϋπόθεση της δημοσιεύσεώς τους στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και αν η απόφαση του Συμβουλίου είχε ήδη εγκριθεί οριστικά από όλα τα κράτη μέλη, δεν ήταν δυνατό να τροποποιηθούν οι αντιπροσωπευτικές τιμές ούτε να ευθυγραμμιστούν εκ νέου τα ΝΕΠ πριν από την ημερομηνία της δημοσιεύσεως.

Το άρθρο 7 του κανονισμού 1160/82 δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως παρέκκλιση από το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού στην περίπτωση όπου οι επιχειρηματίες της Κοινότητας γνώριζαν τις τροποποιήσεις των γεωργικών τιμών μετατροπής. Αυτό επιβεβαιώνεται από το στοιχείο ότι η Επιτροπή αντιμετώπισε το πρόβλημα της κερδοσκοπίας που θα μπορούσε να αναπτυχθεί μεταξύ της ημερομηνίας επιτεύξεως της πολιτικής συμφωνίας στον αγρονομισματικό τομέα και της δημοσιεύσεως στην Επίσημη Εφημερία του τυπικά εγκριθέντος νομοθετήματος, για πρώτη φορά, με τον κανονισμό 3152/85, της 11ης Νοεμβρίου 1985, για

λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1676/85 του Συμβουλίου σχετικά με την αξία της λογιστικής μονάδας και τις τιμές που πρέπει να εφαρμόζονται στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 310, σ. 1).

Τέλος η εταιρία Pardini παρατηρεί ότι οι κανονισμοί της Επιτροπής της 20ής Μαρτίου 1983 δεν περιέχουν αιτιολογία ως προς τον κίνδυνο κερδοσκοπίας, πράγμα που συνιστά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Η ρύθμιση αυτή παραβιάζει επίσης την αρχή της αναλογικότητας δεδομένου ότι σκοπεί μάλλον την αποφυγή κινδύνου παρά την αντιμετώπιση παρούσας διαταραχής.

2. Η *ιταλική κυβέρνηση* παρατηρεί πρώτον, ότι κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82, τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ δεν επηρεάζονται από τις διακυμάνσεις που σημειώνονται ενδεχομένως κατά την περίοδο ισχύος του τίτλου εισαγωγής. Ο κανόνας αυτός, που σκοπεί την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του επιχειρηματία, γνωρίζει πάντως μία εξαίρεση, με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, κατά την έννοια ότι τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ προσαρμόζονται στην περίπτωση που τίθεται σε ισχύ μια νέα αντιπροσωπευτική τιμή που αποφασίστηκε πριν από την κατάθεση της αιτήσεως για προκαθορισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και τις επιταγές της ασφάλειας του δικαίου, το άρθρο 7, παράγραφος 1, έχει μάλλον την έννοια ότι η προσαρμογή αφορά μόνο τα ΝΕΠ που προκαθορίστηκαν μετά την έναρξη της ισχύος της νέας αντιπροσωπευτικής τιμής. Επομένως στην υπό κρίση υπόθεση η προσαρμογή δεν μπορεί να αφορά τα ΝΕΠ που προκαθορίστηκαν στις 17 Μαΐου 1983 δεδομένου ότι η νέα αντιπροσωπευτική τιμή άρχισε να ισχύει στις 23 Μαΐου.

Εν πάση περιπτώσει ακόμη και αν υποτεθεί ότι η προσαρμογή εξαρτάται από τη μόνη προϋπόθεση ότι η νέα αντιπροσωπευτική τιμή αποφασίστηκε πριν από την κατάθεση της αιτήσεως προκαθορισμού — καίτοι τίθεται σε ισχύ μεταγενέστερα —, και πάλι η προσαρμογή αποκλείεται εν προκειμένω δεδομένου ότι η απόφαση του Συμβουλίου να τροποποιήσει τις αντιπροσωπευτικές τιμές ελήφθη την ίδια ημέρα (17 Μαΐου 1983) με την κατάθεση της αιτήσεως από το συγκεκριμένο επιχειρηματία.

Σε τελευταία ανάλυση η ιταλική κυβέρνηση φρονεί ότι στο πρώτο ερώτημα αρμόζει καταφατική απάντηση, οπότε το δεύτερο χάνει το αντικείμενό του. Η κυβέρνηση αυτή υποστηρίζει επικουρικώς ότι η προσαρμογή των ΝΕΠ δεν είναι θεμιτή, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82, παρά μόνο αν η απόφαση περί τροποποιήσεως των αντιπροσωπευτικών τιμών ελήφθη πριν από την αίτηση για προκαθορισμό, ακόμη κι αν τέθηκε σε ισχύ αργότερα. Κατά συνέπεια η Επιτροπή δεν μπορούσε νομίμως να μηδενίσει τα ΝΕΠ για την Ιταλία πριν από τις 23 Μαΐου 1983, οπότε άρχισε να ισχύει ο κανονισμός 1223/83 που τροποποίησε τις αντιπροσωπευτικές τιμές. Σε καμιά περίπτωση η μείωση δεν μπορούσε να εφαρμοστεί στις αιτήσεις για προκαθορισμό που υποβλήθηκαν στις 17 Μαΐου 1983, δηλαδή την ημερομηνία λήψεως της απόφασης περί τροποποιήσεως των τιμών αυτών.

3. Η *Επιτροπή* φρονεί ότι το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα σκοπούν να διευκρινιστεί αν η λέξη « αποφασίζεται » του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82 αναφέρεται στη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα του κανονισμού με τον οποίο καθορίζονται οι νέες αντιπροσωπευτικές τιμές ή απλώς στην « ουσιαστική » απόφαση του Συμβουλίου που δεν έχει ακόμα περιβληθεί τον τύπο κανονισμού.

Ορθότερη είναι η δεύτερη άποψη. Πράγματι σκοπός της σχετικής ρύθμισης είναι να αποκλείσει τη δυνατότητα των επιχειρηματιών να

επωφεληθούν από τον προκαθορισμό βάσει των παλαιών ποσών από τη στιγμή που δεν μπορούν πλέον ευλόγως να τρέφουν αμφιβολίες ως προς την προσεχή θέση σε ισχύ και το επίπεδο των νέων τιμών. Αν επιτρέπονταν τέτοιοι προκαθορισμοί τότε θα είχαμε υποβολή μεγάλου αριθμού αιτήσεων για συναλλαγές που πραγματοποιούνται ακίνδυνα εις βάρος του ΕΓΤΠΕ.

Η Επιτροπή διευκρινίζει σχετικώς ότι μεσολαβεί αναγκαστικά κάποιο χρονικό διάστημα μεταξύ της « ουσιαστικής » απόφασης του Συμβουλίου και της εγκρίσεως, της δημοσιεύσεως και της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού, τη μορφή του οποίου λαμβάνει η απόφαση. Η ουσιαστική απόφαση γίνεται αμέσως γνωστή στους επιχειρηματίες οι οποίοι παρακολουθούν την έκβαση των συνόδων του Συμβουλίου διά των μέσων ενημερώσεως και των οικείων επαγγελματικών ενώσεων. Δεδομένου ότι με τον καθορισμό των ΝΕΠ εξασφαλίζεται το ποσό που ισχύει κατά την ημέρα υποβολής της αιτήσεως, οι επιχειρηματίες θα σπεύσουν ενδεχομένως να υποβάλουν αιτήσεις για προκαθορισμό επωφελούμενοι του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μεταξύ της ουσιαστικής απόφασης και της τυπικής ενάρξεως της ισχύος της.

Υπό τις συνθήκες αυτές δεν προσκρούει στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ο αποκλεισμός της δυνατότητας προκαθορισμού των ΝΕΠ στις ευνοϊκότερες ισχύουσες τιμές εν αναμονή της ενάρξεως της ισχύος των αποφάσεων που ελήφθησαν πρόσφατα.

Η Επιτροπή προτείνει τελικώς την ακόλουθη απάντηση στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα:

« Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1160/82 έχει την έννοια ότι η προσαρμογή των προκαθορισθέντων νομισματικών εξισωτικών ποσών αφορά τις αιτήσεις προκαθορισμού που υπεβλήθησαν μετά την ουσιαστική απόφαση του Συμβουλίου να τροποποιήσει τις αντιπροσωπευτικές τιμές, και δεν ασκεί επιρροή η διατύπωση της επιφυλάξεως " ad referendum " από την αντιπροσωπεία ενός κράτους μέλους. »

Επί του τρίτου και του τετάρτου ερωτήματος

Η αιτούσα της κύριας δίκης και η ιταλική κυβέρνηση προτείνουν για το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα την απάντηση ότι οι προκαθορισμοί που έγιναν μεταξύ της 17ης και της 20ής Μαΐου 1983 μπορούν να ακυρωθούν κατόπιν εμπρόθεσμης υποβολής αιτήσεως με τη συνέπεια ότι οι αντίθετες διατάξεις του κανονισμού 1244/83 δεν έχουν εφαρμογή. Η Επιτροπή φρονεί αντιθέτως ότι οι προκαθορισμοί αυτοί δεν μπορούν να ακυρωθούν, αυτή δε η αδυναμία ακυρώσεως συνάδει προς την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

1. Η εταιρία *Fratelli Pardini SpA* παρατηρεί ότι, εφόσον η εισφορά ή η επιστροφή και τα ΝΕΠ προσαρμόζονται προς τις νέες αντιπροσωπευτικές τιμές, οι επιχειρηματίες για τους οποίους μεταβλήθηκαν οι όροι της συναλλαγής έχουν τη δυνατότητα να την ακυρώσουν, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68. Η διάταξη αυτή περιέχεται σε πράξη του Συμβουλίου και επομένως κατέχει στην ιεραρχία των κοινοτικών κανόνων δικαίου ανώτερη τάξη από τις νομοθετικές πράξεις της Επιτροπής.

Η ακύρωση της συναλλαγής αποτελεί αντίδοτο κατά της επελθούσας νομισματικής μεταβολής ώστε να μην υποστούν ζημία οι ενδιαφερόμενοι που εξασφάλισαν προκαθορισμό. Η διάταξη αυτή ευνοεί δηλαδή όλους τους επιχειρηματίες οι οποίοι, διαφορετικά, θα έπρεπε να υποστούν τις ζημίες που συνεπάγονται οι νομισματικές διακυμάνσεις. Πρέπει δε να εφαρμόζεται από τη στιγμή όπου τίθενται σε ισχύ οι νέες τιμές ή οι νέες ισοτιμίες.

Αποφασίζοντας με τον κανονισμό 1244/83 ότι μόνο τα πιστοποιητικά που χορηγήθηκαν πριν από τις 17 Μαΐου 1983 μπορούν να ακυρωθούν, η Επιτροπή περιόρισε το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 και αφαίρεσε από τους επιχειρηματίες ένα δικαίωμα που τους χορηγήθηκε με πράξη του Συμβουλίου. Επομένως ο κανονισμός 1244/83 είναι ανίσχυρος διότι παραβιάζει θεμελιώδη αρχή της κοινοτικής έννομης τάξης.

Ο κανονισμός αυτός είναι επίσης ανίσχυρος λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, διότι δεν δικαιολογεί την εισαγωγή διάταξης που είναι αντίθετη προς την ανωτέρας τάξεως ρύθμιση του Συμβουλίου. Η αιτιολογία παρίσταται μάλιστα περισσότερο αναγκαία δεδομένου ότι πρόκειται για την κατάργηση ενός δικαιώματος που στηρίζεται στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Όπως προκύπτει εξάλλου από το συνδυασμό με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος κανονισμού 3152/85, το ανακοινωθέν τύπου πρέπει να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα προκειμένου να παράγει έννομες συνέπειες. Επομένως η επιχείρηση Pardini δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση του πιστοποιητικού εισαγωγής αφού στις 17 Μαΐου 1983 το ανακοινωθέν Τύπου δεν είχε ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

Τέλος, η ρύθμιση της Επιτροπής συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας δεδομένου ότι ο επιχειρηματίας που ζητεί την ακύρωση του προκαθορισμού δεν εγνώριζε βεβαίως κατά το χρόνο της αιτήσεως προκαθορισμού ότι ενδέχεται να μεταβληθούν οι τιμές. Δεν μπορεί λοιπόν να κατηγορηθεί ότι με την αίτηση ακυρώσεως αποβλέπει στην κερδοσκοπία.

Η εταιρία Pardini φρονεί τελικά ότι ο κανονισμός 1244/83 είναι ανίσχυρος καθόσον αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 στα πιστοποητικά που προκαθορίστηκαν πριν από τις 17 Μαΐου 1983. Η υποβολή αιτήσεως ακυρώσεως πρέπει να είναι δυνατή για όλα τα πιστοποιητικά προκαθορισμού που εκδόθηκαν πριν από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της μεταβολής των αντιπροσωπευτικών τιμών στην Επίσημη Εφημερίδα, που έγινε στις 23 Μαΐου 1983.

2. Η *ιταλική κυβέρνηση* παρατηρεί ότι, βάσει του κανόνα που διατυπώνει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1134/68 του Συμβουλίου, ο ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα να επιτύχει την ακύρωση του προκαθορισμού και την απόδοση της ασφάλειας, αν η νομισματική προσαρμογή επηρεάζει τη συγκεκριμένη συναλλαγή. Η διάταξη αυτή συνιστά εφαρμογή της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Πάντως το άρθρο 1, τελευταία περίπτωση, του κανονισμού 1244/83 της Επιτροπής περιορίζει τη δυνατότητα ακυρώσεως στα πιστοποιητικά ή τους τίτλους που εκδόθηκαν πριν από τις 17 Μαΐου 1983.

Η νομιμότητα της διάταξης αυτής είναι αμφίβολη. Συγκεκριμένα, ένα από τα δύο ισχύει: α) είτε η προσαρμογή των ΝΕΠ δεν αφορά το ποσό που προκαθορίστηκε κατόπιν της αιτήσεως της 17ης Μαΐου 1983, οπότε οι επιγενόμενες διακυμάνσεις δεν πρέπει να επηρεάσουν την εισαγωγή όσον αφορά το προκαθορισθέν ΝΕΠ· β) είτε η προσαρμογή αφορά και το ποσό που προκαθορίστηκε κατόπιν της αιτήσεως της 17ης Μαΐου 1983, οπότε δεν μπορεί να αποκλειστεί το δικαίωμα προς ακύρωση του καθορισμού και του πιστοποιητικού, με απόδοση της ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1134/68.

3. Η *Επιτροπή* εκθέτει ότι με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα ζητείται στην ουσία να διευκρινιστεί μήπως οι κανόνες που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων για την ακύρωση των πιστοποιητικών εισαγωγής κατόπιν

της μεταβολής των αντιπροσωπευτικών τιμών αντιβαίνουν στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εφόσον ερμηνευτούν κατά την έννοια ότι δεν χωρεί ακύρωση εν προκειμένω.

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1134/68 αναφέρεται στην περίπτωση τροποποιήσεως της σχέσεως μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος ενός κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδας. Η διάταξη αυτή προβλέπει την προσαρμογή μόνο των ποσών που προβλέπονται σε λογιστικές μονάδες και εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα (εισφορές, επιστροφές). Αντιθέτως, δεν αφορά τα ΝΕΠ που δεν προβλέπονται σε λογιστικές μονάδες, αλλά απευθείας σε εθνικό νόμισμα.

Ο κανονισμός 1223/83 του Συμβουλίου εισήγαγε περιορισμούς και δυνατότητες παρεκκλίσεως από το άρθρο 4 του κανονισμού 1134/68. Η λιγότερο ευρεία δυνατότητα ακυρώσεως εξηγείται από το στοιχείο ότι η μεταβολή των αντιπροσωπευτικών τιμών δεν αποτελεί εξέλιξη απρόοπτη όσο και η τροποποίηση της σχέσης μεταξύ ισοτιμίας και λογιστικής μονάδας. Εξάλλου ο κανονισμός 1223/83, παραπέμποντας στον κανονισμό 1134/68, επιτρέπει την ακύρωση λόγω προσαρμογής μόνο των ποσών που προβλέπονται σε λογιστικές μονάδες και όχι των ΝΕΠ που εκφράζονται σε εθνικό νόμισμα. Επομένως η περίπτωση της αιτούσας της κύριας δίκης δεν εμπίπτει ούτε στον κανονισμό 1134/68 ούτε στον κανονισμό 1223/83.

Η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ εισφορών και επιστροφών, αφενός, και ΝΕΠ, αφετέρου, είναι τυπική και όχι ουσιαστική.

Πράγματι, εν προκειμένω η Επιτροπή τροποποίησε τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ από 17 Μαΐου 1983 λαμβάνοντας υπόψη ότι μετά την ημερομηνία αυτή οι επιχειρηματίες γνώριζαν ότι στις προσεχείς ημέρες θα άρχιζαν να ισχύουν τα νέα ποσά.

Αντιθέτως, οι προκαθορισθείσες εισφορές και επιστροφές προσαρμόστηκαν από τα κράτη μέλη, και οι επιχειρηματίες δεν μπορούσαν να επιτύχουν την ακύρωση των προκαθορισμών και των επιστροφών παρά μόνο αν είχαν υποβάλει αίτηση πριν από τις 17 Μαΐου 1983, δηλαδή πριν αρχίσει να διαφαίνεται η τροποποίηση των εν λόγω ποσών.

Τελικά η Επιτροπή προτείνει την ακόλουθη απάντηση για το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα:

« Ούτε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1134/68 ούτε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1223/83 προβλέπουν τη δυνατότητα ακυρώσεως του πιστοποιητικού εισαγωγής κατόπιν της προσαρμογής των προκαθορισθέντων νομισματικών εξισωτικών ποσών. Αυτή η έλλειψη της δυνατότητας ακυρώσεως δεν αντιβαίνει στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. »

III — Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου

Επί της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων κατά την έννοια του άρθρου 700 του κώδικα πολιτικής δικονομίας

Η *ιταλική κυβέρνηση* παρατηρεί ότι εφόσον η υπόθεση δεν εκκρεμεί κατ' ουσίαν (« ante causam »), ο Pretore μπορεί να αποφανθεί επί της αιτήσεως επειγόντων μέτρων είτε αμέσως (« inaudita altera parte »), με « decreto », είτε αφού καλέσει με Διάταξη (« ordinanza ») τους ενδιαφερομένους να παραστούν. Στην πρώτη περίπτωση που είναι και η προκειμένη, ο Pretore οφείλει να προσδιορίσει την ημερομηνία της παραστάσεως των διαδίκων ενώπιόν

του· κατά τη δικάσιμη αυτή επιβεβαιώνει, τροποποιεί ή ανακαλεί, με Διάταξη, τα ληφθέντα επείγοντα μέτρα (άρθρο 670 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων θεωρείται περατωθείσα από τη στιγμή που ο Pretore προσδιορίζει την ημερομηνία παραστάσεως των διαδίκων και επιβεβαιώνει, τροποποιεί ή ανακαλεί με Διάταξη κατά τη δικάσιμο αυτή τα προηγουμένως ληφθέντα μέτρα.

Η υπό κρίση υπόθεση είναι όμως ιδιάζουσα κατά την έννοια ότι ο Pretore, παραβιάζοντας τους δικονομικούς κανόνες, χορήγησε το επείγον μέτρο « inaudita altera parte », αλλά δεν προσδιόρισε δικάσιμο για την παράσταση των διαδίκων. Στην περίπτωση αυτή, κατά τη νομολογία του Corte suprema di cassazione, η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων δεν μπορεί ακόμα να θεωρηθεί ως περατωθείσα, δεδομένου ότι ο Pretore έχει πάντα — εφόσον δεν έχει κινηθεί η κατ' ουσία διαδικασία — την αρμοδιότητα να καλέσει σε δικάσιμο τους διαδίκους προκειμένου να επιβεβαιώσει, τροποποιήσει ή ανακαλέσει το προηγουμένως ληφθέν επείγον μέτρο.

Τόσο η νομολογία όσο και η επιστήμη αποκλείουν τη δυνατότητα προσβολής των επειγόντων μέτρων που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 700 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, διότι τα μέτρα αυτά δεν είναι κρίσιμα αλλά συντηρητικά και δεν έχουν λόγο υπάρξεως όταν εκδοθεί πλέον η απόφαση επί της ουσίας.

Η νομολογία και η επιστήμη δέχονται εξάλλου ότι ο Pretore μπορεί να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει το επείγον μέτρο που διέταξε εφόσον δεν έχει κινηθεί η κατ' ουσία διαδικασία. Συγκεκριμένα τα επείγοντα μέτρα διατάσσονται υπό την επιφύλαξη « rebus sic stantibus » και επομένως μπορούν να τροποποιηθούν ή να ανακληθούν ακόμη και από τον Pretore σε περίπτωση μεταβολής της πραγματικής ή της νομικής κατάστασης.

Η ιταλική κυβέρνηση προσθέτει ότι στην περίπτωση που ο Pretore ο οποίος διέταξε το επείγον μέτρο δεν είναι αρμόδιος για την κατ' ουσία εκδίκαση της υπόθεσης, οφείλει εν πάση περιπτώσει να προσδιορίσει δεσμευτική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να κινηθεί η κατ' ουσία διαδικασία. Το επείγον μέτρο που διατάσσεται « ante causam » αίρεται αν η κατ' ουσία διαδικασία δεν κινηθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας ή αν η διαδικασία αυτή, καίτοι ασκηθείσα, έπαυσε οριστικά χωρίς να καταλήξει στην έκδοση αποφάσεως.

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα

1. Η εταιρία *Fratelli Pardini SpA* υποστηρίζει ότι το συντηρητικό μέτρο που διέταξε ο Pretore « ante causam » και « inaudita altera parte » μπορεί να ανακληθεί ή να τροποποιηθεί μόνο από τον ίδιο δικαστή τουλάχιστον μέχρις ότου κινηθεί η κατ' ουσία διαδικασία· δυνάμει ορισμένης νομολογίας, ο Pretore μπορεί μάλιστα να ανακαλέσει το επείγον μέτρο και μετά την κίνηση της κατ' ουσία διαδικασίας, εφόσον ο δικαστής της ουσίας δεν έχει αποφανθεί επί της υποθέσεως στο σύνολό της με δικαστική απόφαση.

Υπό τις συνθήκες αυτές μπορεί να θεωρηθεί ότι η ζητούμενη ερμηνεία είναι αναγκαία για τη μέλλουσα εξέταση της υποθέσεως και την ενδεχόμενη ανάκληση του διαταχθέντος μέτρου.

Μπορεί εξάλλου να θεωρηθεί ότι ο όρος « δικαστήριο » κατά την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ καλύπτει, εκτός από τους διάφορους δικαστές στους οποίους έχει ανατεθεί η υπόθεση, το δικαστήριο στο σύνολό του, δηλαδή το σύνολο των δικαστών μεταξύ των οποίων κατανέμονται σε κάθε υπόθεση οι διάφορες αρμοδιότητες που καταλήγουν στην έκδοση της απόφασης. Κατά συνέπεια, η αρμοδιότητα υποβολής αιτήσεως στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 177 ανήκει όχι μόνο στο δικαστή που τέμνει κατ' ουσίαν

την υπόθεση αλλά και σ' αυτόν που προετοιμάζει την απόφαση (στον εισηγητή) ή που προδικάζει ορισμένα αποτελέσματά της μέσω προσωρινών μέτρων.

Το συμπέρασμα είναι ότι εν προκειμένω ο Pretore μπορεί πάντα, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διαδίκου, να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει το διαταχθέν μέτρο, με βάση την προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου. Ο Pretore έχει επίσης την αρμοδιότητα να ζητήσει την παρέμβαση του Δικαστηρίου ώστε να διαθέτει ήδη εκ των προτέρων ο δικαστής της ουσίας όλα τα στοιχεία ερμηνείας.

2. Η *ιταλική κυβέρνηση* φρονεί ότι ο Pretore της Lucca, που δεν έχει ακόμη προσδιορίσει τη δικάσιμο, διατηρεί πάντα την αρμοδιότητα να το πράξει προκειμένου να αποφανθεί, με Διάταξη, όσον αφορά την τροποποίηση ή την ανάκληση του ήδη διαταχθέντος μέτρου εφόσον δεν έχει κινηθεί η κατ' ουσία διαδικασία.

Λόγω του ότι υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο, πρέπει να θεωρηθεί ότι η προδικαστική ερμηνεία που ζητείται από το Δικαστήριο μπορεί να είναι χρήσιμη για να μπορέσει ο Pretore να εκδώσει την απόφασή « του », περί επιβεβαιώσεως, τροποποιήσεως ή ανακλήσεως του διαταχθέντος προσωρινού μέτρου. Επομένως η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής απόφασης πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή και το Δικαστήριο αρμόδιο για την εκδίκασή της.

Επί του μηχανισμού των προκαθορισμών

α) *Ως προς το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1134/68 σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1160/82*

1. Η *ιταλική κυβέρνηση* φρονεί ότι οι κανονισμοί 1134/68 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 1968, και 1160/82 της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 1982, έχουν ανάλογο πεδίο εφαρμογής όσον αφορά την προσαρμογή σε περίπτωση νομισματικών διακυμάνσεων.

Συγκεκριμένα ο κανονισμός 878/77 του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1977, περί των τιμών συναλλάγματος που πρέπει να εφαρμοστούν στο γεωργικό τομέα (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/018, σ. 27) αντικατέστησε, όσον αφορά τις ενέργειες που γίνονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, τις επίσημες ισοτιμίες των διαφόρων νομισμάτων με τις καλούμενες αντιπροσωπευτικές τιμές (« πράσινες τιμές » — άρθρο 1) και πρόβλεψε (άρθρο 4, παράγραφος 1) ότι έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του κανονισμού 1134/68. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, το άρθρο 4, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 εφαρμόζεται « μόνο αν η εφαρμογή των νέων αντιπροσωπευτικών τιμών οδηγεί σε μειονέκτημα για τον ενδιαφερόμενο ».

Ο κανονισμός 1160/82 της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 1982, αφού ορίζει [άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β)] ότι η αντιπροσωπευτική τιμή περιλαμβάνεται στα στοιχεία που απαρτίζουν το ΝΕΠ, προβλέπει στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ότι τα προκαθορισθέντα ΝΕΠ προσαρμόζονται « στην περίπτωση που τίθεται σε ισχύ μια νέα αντιπροσωπευτική τιμή ». Όταν όμως η προσαρμογή των προκαθορισθέντων ΝΕΠ οδηγεί σε μειονέκτημα για τον επιχειρηματία, τότε έχει εφαρμογή το άρθρο 4, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68, που αφορά την ακύρωση του προκαθορισμού και του σχετικού πιστοποιητικού ή τίτλου, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 878/77.

2. Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 1134/68 αφορά το ενδεχόμενο της τροποποιήσεως της σχέσης μεταξύ της ισοτιμίας του νομίσματος ενός κράτους μέλους και της αξίας της λογιστικής μονάδας. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82 αφορά εξάλλου το ενδεχόμενο της θέσεως σε ισχύ μιας νέας αντιπροσωπευτικής τιμής (« πράσινο νόμισμα »).

Η ουσιαστική διαφορά μεταξύ των δύο είναι ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 1134/68 προβλέπει την προσαρμογή των ποσών που εκφράζονται σε λογιστικές μονάδες, δηλαδή των ποσών που καθορίζονται σε Ecu με τους κοινοτικούς κανονισμούς. Αντιθέτως, το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1160/82 προβλέπει την προσαρμογή των ΝΕΠ τα οποία, με τους κοινοτικούς κανονισμούς, δεν καθορίζονται σε Ecu αλλά απευθείας σε εθνικό νόμισμα.

β) *Ως προς το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1244/83 σε σχέση με το του άρθρου 4 του κανονισμού 1223/83*

1. Η *ιταλική κυβέρνηση* φρονεί ότι ο κανονισμός 1244/83 της Επιτροπής αποβλέπει στην εφαρμογή του άρθρου 4 του κανονισμού 1223/83 του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1983.

Πάντως η ακύρωση των προκαθορισθέντων ΝΕΠ και του σχετικού πιστοποιητικού ή τίτλου εξαρτάται από την προϋπόθεση της υπάρξεως μειονεκτήματος για τον επιχειρηματία.

Από τη σκοπιά αυτή δεν είναι βέβαιο ότι η Επιτροπή είχε νόμιμο έρεισμα για να αποκλείσει γενικά και αφηρημένα την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1134/68 στους προκαθορισμούς και στα σχετικά πιστοποιητικά ή τίτλους που εκδόθηκαν, για την Ιταλία, πριν από τις 17 Μαΐου 1983, όπως το έπραξε παρ' όλ' αυτά με τον κανονισμό 1244/83. Αντιθέτως όφειλε να εκτιμήσει κατά περίπτωση αν η προσαρμογή των προκαθορισθέντων ΝΕΠ είχε καταλήξει σε μειονέκτημα για τον ενδιαφερόμενο επιχειρηματία, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1223/83 του Συμβουλίου.

2. Η *Επιτροπή* επιβεβαιώνει ότι ο κανονισμός 1244/83 αποβλέπει πράγματι στην εφαρμογή του άρθρου 4 του κανονισμού 1223/83 του Συμβουλίου.

Το νόμιμο έρεισμα του κανονισμού 1244/83 είναι το άρθρο 6 του κανονισμού 1223/83. Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1244/83 εκ παραδρομής παραπέμπει στο άρθρο 5 (και όχι στο άρθρο 6) του κανονισμού 1223/83.

γ) *Ως προς τη δυνατότητα ακυρώσεως των προκαθορισμών των ΝΕΠ*

1. Κατά την άποψη της *ιταλικής κυβέρνησης*, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι σε περίπτωση τροποποιήσεως των αντιπροσωπευτικών τιμών είναι δυνατή η ακύρωση του προκαθορισμού των ΝΕΠ. Κατά τα λοιπά, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1160/82 το ΝΕΠ δεν μπορεί να προκαθοριστεί παρά μόνο αν προκαθορίζεται και η εισφορά ή η επιστροφή.

Επομένως από τη στιγμή που προκαθορίζονται και η εισφορά και τα ΝΕΠ, εξετάζονται πλέον από κοινού τα δύο αυτά στοιχεία. Άρα η δυνατότητα ακυρώσεως του ενός (δηλαδή της εισφοράς) συνεπάγεται αυτομάτως τη δυνατότητα ακυρώσεως και του άλλου (του ΝΕΠ), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις.

Θα ήταν εξάλλου παράλογο, υπό το φως του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1223/83, να αποκλειστεί η δυνατότητα ακυρώσεως του προκαθορισμού των ΝΕΠ τη στιγμή που το «μειονέκτημα», από την ύπαρξη του οποίου εξαρτάται η ακύρωση και το οποίο σκοπεί να αποφύγει το άρθρο 4, παράγραφος 2, οφείλεται ακριβώς στι μεταβολές της αντιπροσωπευτικής τιμής (η οποία αποτελεί στοιχείο των ΝΕΠ).

2. Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι η εμπιστοσύνη που έχουν ενδεχομένως οι επιχειρηματίες όσον αφορά τη διατήρηση των αντιπροσωπευτικών τιμών λαμβάνεται υπόψη κατά τον ίδιο τρόπο για τον καθορισμό των εισφορών και των επιστροφών, αφενός, και των ΝΕΠ, αφετέρου. Η διαφορά αφορά απλώς τους χρησιμοποιούμενους μηχανισμούς και οφείλεται στο στοιχείο ότι οι εισφορές και οι επιστροφές καθορίζονται σε λογιστικές μονάδες, ενώ τα ΝΕΠ απευθείας σε εθνικό νόμισμα.

Συγκεκριμένα η προσαρμογή που επιφέρει η Επιτροπή κατόπιν της τροποποιήσεως των αντιπροσωπευτικών τιμών στα ΝΕΠ που προκαθορίζονται σε εθνικό νόμισμα περιορίζεται χρονικώς κατά τρόπο ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ενδεχόμενη εμπιστοσύνη των επιχειρηματιών. Αν η εμπιστοσύνη αυτή γίνει σεβαστή δεν υπάρχει προσαρμογή και επομένως ούτε ζημία. Άρα είναι περιττό να προβλεφθεί η δυνατότητα ακυρώσεως του προκαθορισμού.

Αντιστρόφως η προσαρμογή των εισφορών και των επιστροφών από τα κράτη μέλη είναι αυτόματη και δεν λαμβάνει υπόψη την εμπιστοσύνη των επιχειρηματιών. Απαιτείται επομένως να προβλεφθεί η δυνατότητα ακυρώσεως. Σημειωτέον πάντως ότι η εν λόγω διαφορά ισχύει μόνο στην περίπτωση όπου η εισφορά ή η επιστροφή προκαθορίζεται συγχρόνως με το ΝΕΠ.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι, τόσο για τις εισφορές και τις επιστροφές όσο και για τα ΝΕΠ, η εμπιστοσύνη των επιχειρηματιών στη διατήρηση της αντιπροσωπευτικής τιμής κατοχυρώνεται στην περίπτωση των αιτήσεων προκαθορισμού που υποβλήθηκαν μέχρι τις 16 Μαΐου 1983 το αργότερο. Στην περίπτωση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν μεταγενέστερα οι επιχειρηματίες λογίζονται ότι γνωρίζουν ήδη τις νέες αντιπροσωπευτικές τιμές. Τα ΝΕΠ που καθορίστηκαν απευθείας σε εθνικό νόμισμα από την Επιτροπή προσαρμόστηκαν αμέσως, αλλά μόνο από 17 Μαΐου 1983. Για τις εισφορές και τις επιστροφές που εκφράζονται σε Ecu και μετατρέπονται σε εθνικό νόμισμα από τα κράτη μέλη η Επιτροπή απλώς καθόρισε την προθεσμία (16 Μαΐου 1983 το αργότερο) υποβολής των αιτήσεων προκαθορισμού που μπορούν να ακυρωθούν.

U. Everling
εισηγητής δικαστής